

Repertoriumnummer
Datum van uitspraak 24/05/2023
Rolnummer
Informatieblad M3
☒ Niet aan te bieden aan de ontvanger

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op Vrijgesteld van expeditie- recht ingevolge art. 280,9 ° W. Reg. (1° expeditie) M	op € EUR	op € EUR

Rechtsmiddelen

VERZET aangetekend op: AR-nr.: Verzetvonnis d.d.: BEROEP aangetekend op: Terug op:
--

ondernemingsrechtbank

Antwerpen, afdeling

Mechelen

Vonnis

EERSTE KAMER

Aangeboden op
Niet te registreren

INZAKE

S. F. D. T. G. F.

Eisende partij,

TEGEN

G. H. GMBH, vennootschap naar vreemd recht,

Verwerende partij,

PROCEDURE

De rechtbank heeft toepassing gemaakt van art. 2 en volgende van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

De inleidende dagvaarding ten verzoeken van de vennootschap naar Frans recht S. F. D. T. G. F. (verder GO.) werd betekend aan de vennootschap naar Oostenrijks recht GR. GMBH (verder GR.) op 27 december 2022.

De zaak werd ter griffie van de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen ingeschreven op 23 februari 2023.

Op de inleidende zitting van 1 maart 2023 ~~droeg GO. aan op de~~ behandeling bij toepassing van artikel 735 Ger.W.. GR. was en is van oordeel dat de zaak hiervoor niet in aanmerking komt. Zij betwist onder meer de rechtsmacht van deze rechtbank.

Op de zitting van 15 maart 2023 werden daarom conclusietermijnen bepaald en werd de zaak uitgesteld voor pleidooi en inberaadname voor wat betreft de rechtsmacht.

Het onderwerp van de vordering wordt uitsluitend bepaald door de syntheseconclusies. De rechtbank hield bij de beoordeling van het geschil dan ook rekening met:

- de "conclusies" ingediend op 29 maart 2023 en de stukken ingediend door GO.;

- de "besluiten beperkt tot toepassing artikel 735 Gerechtelijk Wetboek en betwisting internationale rechtsmacht" ingediend op 26 april 2023 en de stukken ingediend door GR.

Op de zitting van 10 mei 2023 hebben de raadslieden van partijen gepleit. Vervolgens heeft de rechtbank de debatten gesloten en de zaak in beraad genomen voor vonnis.

FEITEN

Verweerder, GR., is een Oostenrijkse onderneming die zich specialiseert in de verkoop van woningtextiel. Zij beschikt naar eigen zeggen ook over vestigingen in onder meer Duitsland, China en de VS.

Aan haar eindklant biedt GR. niet enkel de producten aan, maar ook de opslag en levering binnen wat zij zelf 'efficiënte tijden' noemt.

Zo haalt zij naar eigen zeggen contracten binnen met onder meer A. en L.

Begin 2022 haalde GR. een groot contract binnen met L. voor de levering van zitzakken. Deze werden leeg geproduceerd in China en moesten uiteindelijk gevuld worden geleverd aan diverse filialen van L. in Europa en daarbuiten.

GR. deed voor een deel van de logistiek beroep op GO. die grosso modo instond voor:

- inklaan en douaneformaliteiten van de containers met lege zitzakken bij aankomst in Antwerpen of Rotterdam;
- vervoer van de containers met lege zitzakken naar het magazijn van GO. in Bornem;
- opslag en stock houden van deze zitzakken;
- verzending van de lege zitzakken naar K. in Arres (Fr.);
- vervoer van de door K. gevulde zitzakken naar Willebroek en Bornem;
- vervoer van de volle zitzakken naar de magazijnen van L. in de EU of naar de haven van Zeebrugge.

Op 3 januari 2022 vroeg GR. voor het eerst uitleg over de voorwaarden van de samenwerking. Er werden een aantal e-mails over en weer gestuurd met tarieflijsten en summiere algemene voorwaarden met betrekking tot betaaldatum en annuleringskosten. Het gaat om aparte tarieflijsten in functie van het land van bestemming, waarbij de algemene voorwaarden ook lijken te verschillen per land van bestemming.

Geen van die summiere algemene voorwaarden lijkt een bevoegdheidsbeding te bevatten. De tarievenkaarten blijken ook enkel te verwijzen naar tarieven voor transport, terwijl in de begeleidende e-mail is vermeld dat andere tarieven kunnen gelden zo ook gebruik zou worden gemaakt van opslag.

Er wordt tevens een document meegestuurd met de benaming 'General Logistic Services' (algemene logistieke voorwaarden). Hierin worden de betwistingen toegewezen aan de rechtbanken welke territoriaal bevoegd zijn voor de zetel van de Logistieke Dienstverlener, tenzij er een arbitragebeding is.

Ondanks het uitblijven van een globaal akkoord, begonnen partijen al samen te werken.

In de tweede helft van januari 2022 worden er opnieuw voorwaarden gestuurd, al blijkt uit het e-mailverkeer dan dat er daarbij een vergissing gebeurt (stuk B3 GO.).

Het duurt uiteindelijk tot 27 januari 2022 tot wanneer GO. een voorstel van overeenkomst stuurt aan GR. Het gaat om een globaal contract voor transport, opslag, warehousing en bijkomende diensten zoals administratie, distributie en verzekering. Het contract bepaalt als partij bij de overeenkomst GO., met vermelding van (enkel) haar zetel in Parijs.

In die overeenkomst wordt bepaald dat voor de warehousing activiteiten de 'conditions for the provision of Logistic Services' van toepassing zijn en voor het transport en de distributie de 'Conditions for the provision of Distribution Services'.

Bij het contract wordt een bijlage gevoegd dat 'General Logistics Services' heet. Deze algemene voorwaarden, voorzien in de bevoegdheid van de rechtbank territoriaal bevoegd voor 'The Registered Office van de logistieke dienstverlener', behalve als er afwijkende afspraken zijn in verband met arbitrage (art. 11).

In hetzelfde artikel wordt bepaald dat op alle overeenkomsten die vallen onder toepassing van CMR het Belgisch recht van toepassing is.

Verder vermeldt het contractvoorstel zelf dat Belgisch recht zal worden toegepast en geschillen zullen worden afgehandeld in arbitrage.

Er is geen betwisting dat GR. dit voorstel heeft afgewezen.

GR. zelf heeft dan een orderbevestiging gestuurd op 11 februari 2022. Die heeft een medewerker van GO. ondertekend en teruggestuurd.

Onderaan dit document is vermeld 'Gerichtsstand; für beide Teile Wien. Dit is volgens GR. een bevoegdheidsbeding voor de Oostenrijkse rechtbanken.

GO. stelt dat GR. systematisch haar facturen te laat betaalde. Bovendien schreef GR. een debetnota aan die GO. onmiddellijk protesteerde. GO. meent dat er geen betwisting mogelijk is dat GR. moet betalen en meent dus dat zij moet worden veroordeeld bij toepassing van artikel 735 Ger.W.

VORDERINGEN

GO. vordert:

Inzake de rechtsmacht / bevoegdheid

- te zegen voor recht dat de Belgische rechtbanken wel degelijk rechtsmacht hebben;
- te zeggen voor recht dat de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen wel degelijk bevoegd is;

inzake de grond van de zaak en artikel 735 Ger.W.:

- dat de rechtbank oordeelt dat in casu artikel 735 Ger.W. wel degelijk dient te worden toegepast, althans minstens op een zeer groot gedeelte van het hoofdbedrag zijnde:
 - in hoofddorde: een minimum bedrag ten titel van hoofdsom a rato van 830.381,52 euro;
 - in ondergeschikte orde: een minimum bedrag ten titel van hoofdsom a rato van 711.046,21 euro;

- in nog meer ondergeschikte orde: een minimum bedrag ten titel van hoofdsom a rato van 266.030,73 euro;
 - in uiterst ondergeschikte orde: een lager bedrag dan het laatste voormelde.
- een conclusiekalender op te leggen voor alle punten die na het tussen te komen vonnis niet beslecht blijven;

louter ondergeschikt:

- in het geval de rechtbank van oordeel zou zijn dat de Belgische rechtbanken geen rechtsmacht zouden hebben, dient het bedrag van de rechtsplegingvergoeding te worden herleid tot het minimumbedrag gezien onder andere, zonder beperking het beperkt aantal uitgewisselde conclusies enerzijds en de beperking van het debat anderzijds.

GR. vordert:

In hoofdorde:

dat de rechtbank zich zonder rechtsmacht verklaart voor alle vorderingen van GO.;

in ondergeschikte orde:

- te zeggen voor recht dat geen toepassing kan worden gemaakt van artikel 735 Ger.W.;
- de zaak verder in staat te stellen op basis van art. 747 Ger.W. zodat verwerende partijen stelling kunnen nemen, waarbij zij minstens drie termijnen van minstens 2 maanden wenst te bekomen;

in meer ondergeschikte orde:

- minstens alle vordering onontvankelijk, dan wel ongegrond te verklaren;
- de proceskosten.

TE BEOORDELEN GESCHILPUNTEN

1. Rechtsmacht - CMR

In de inleidende dagvaarding stelde GO. voor wat betreft de bevoegde rechtbank:

'De bevoegde rechtbank is, krachten de vermeldingen op de heel vele niet betwiste facturen van GO., de Ondernemingsrechtbank van Antwerpen, Afdeling Mechelen.'

In conclusies doet GO. afstand van dat standpunt en erkent zij dat beide versies van haar algemene voorwaarden (algemene logistieke voorwaarden) en de logistieke en distributieovereenkomst geen toepassing vinden.

De vaststelling dat hierin een arbitragebeding is opgenomen wat de rechtsmacht van deze rechtbank uitsluit, is hier vermoedelijk niet vreemd aan.

En dus hanteert GO. thans een nieuw aanknopingspunt: het CMR-Verdrag (Verdrag betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg). De facturen van GO. verwijzen naar deze wetgeving en zijn van dwingend recht. De bepalingen van het verdrag gelden dus, zelfs als partijen ervan afwijken.

Artikel 31 voorziet twee aanknopingspunten:

- De plaats van de gedaagde door wiens bemiddeling de vervoerovereenkomst is gesloten;
- De plaats van inontvangstneming der goederen of de plaats bestemd voor de aflevering der goederen.

GO. situeert de plaats van de inontvangstneming in Bornem dat is gelegen in het rechtsgebied van de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen. Voor het bepalen van de plaats verwijst GO. naar de plaats vermeld op de CMR's.

De rechtbank stelt vast dat GO. in haar argumentatie vertrekt vanuit de stelling dat haar contract met GR. is beperkt tot een overeenkomst van vervoer zoals bedoeld in artikel 1 van het CMR-Verdrag dat bepaalt:

'iedere overeenkomst onder bezwarende titel voor het vervoer van goederen over de weg door middel van voertuigen, wanneer de plaats van inontvangstneming der goederen en de plaats bestemd voor de aflevering, zoals deze zijn aangegeven in de overeenkomst, gelegen zijn in twee verschillende landen, waarvan tenminste één een bij het Verdrag partij zijnde land is, ongeacht de woonplaats en de nationaliteit van partijen.'

Daarnaast hanteert GO. de stelling dat GR. de vervoerde goederen in ontvangst neemt in Bornem.

De rechtbank ziet noch de ene, noch de andere stelling bevestigd in de stukken die partijen voorleggen.

Het contract, zoals hierboven beschreven in de feitenuitleg, is een contract waarbij GR. aan GO. een geheel van prestaties vroeg. Het geheel van die verbintenissen is niet te herleiden tot het vervoer van goederen vertrekkende vanuit een welbepaalde plaats om elders af te leveren.

Er is een duidelijk overwicht voor de prestaties die het loutere vervoer overtreffen. GO. was verplicht een stock aan te houden die op afroep op diverse plaatsen dienden te worden geleverd, eerst voor bewerking, later voor effectieve aflevering.

Dat ook GO. het zelf zo zag, blijkt uit het feit dat haar eigen voorstel van contract dat GO. op 27 januari 2022 overmaakte aan GR. Uit de omschrijving blijkt duidelijk dat GO. de ganse organisatie en uitvoering van een resem diensten van logistiek en distributie op zich zal nemen.

Ook het gegeven dat GO. in haar contract een bevoegdheidsbepaling opneemt die onverzoenbaar is met de CMR, wijst erop dat GO. beseftte dat de kaderovereenkomst niet te herleiden is tot een zuivere vervoersovereenkomst.

Volledigheidshalve wijst de rechtbank er op dat geenszins vaststaat dat in het kader van deze globale overeenkomst de goederen door GR. in ontvangst werden genomen in Bornem. De aflevering van goederen in het kader van CMR situeert zich op de plaats van aflevering. Aflevering is de handeling waarbij de vervoerder de hoede over de goederen met de uitdrukkelijke of stilzwijgende instemming van de goederenbestemming opheft en deze laatste in de gelegenheid stelt de werkelijke hoede en de zorg over deze goederen uit te oefenen.

Uit de begeleidende stukken blijkt immers dat GO. de goederen ophaalde in Antwerpen en Rotterdam om ze in Bornem zelf in stock te nemen met het oog op vervoer naar Frankrijk (voor de lege zitzakken) en naar de eindbestemming (voor de volle zitzakken). Dat de beweerdde vervoersovereenkomst een einde nam binnen het rechtsgebied van de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen is dus niet aangetoond.

Samengevat kan dus worden gesteld dat deze rechtbank haar rechtsmacht niet kan beoordelen op basis van het CMR-Verdrag. In de mate dat dit wel zo zou zijn, is er geen bewijs van aanknopings binnen België of binnen het rechtsgebied van de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen.

2. Rechtsmacht — Brussel ibis

GR. meent dat de rechtbank haar rechtsmacht enkel kan beoordelen op basis van de Verordening nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (verder: Brussel I bis Vo).

GO. meent dat ook de toepassing van de Brussel I bis Vo leidt tot de rechtsmacht van deze rechtbank.

GR. steunt zich hiervoor op artikel 25 (forumbeding), terwijl GO. verwijst naar artikel 7, 1° b, tweede lid (dienstenovereenkomst).

Artikel 25 van Brussel I bis Vo heeft voorrang boven artikel 7 omdat dit op een exclusieve wijze de internationale bevoegdheid bepaalt.

GR. verwijst naar haar schriftelijke opdrachtbevestiging die zij stuurde aan GO. op 11 februari 2022. De rechtbank stelt vast dat GO. deze ondertekend heeft teruggestuurd.

Tevens blijkt dat het document volgende passage bevat:

'Gerichtsstand: für beide Teile Wien'.

GO. stelt dat zij 'dit eigenlijk niet kan vertalen want zij begrijpt die vreemde taal niet.' Zij meende dat dit verband hield met het handelsregister.

Naar eigen zeggen begreep GO. pas in huidige procedure dat het om Duitse woorden gaat. Zij voert aan dat zij een Franse vennootschap is en dat Duits voor haar even begrijpelijk is als Chinees.

Die uitleg komt de rechtbank wat vreemd over. Zo blijkt uit de stukken van GO. dat GR. haar oorspronkelijke vraag voor samenwerking (23 december 2021) in het Duits heeft gericht aan de hoofdzetel van GO. in Frankrijk. Die heeft de aanvraag klaarblijkelijk doorgestuurd aan haar filiaal in België. Die heeft daarop de vraag beantwoord, weliswaar in het Engels.

Ook in latere e-mails drukte GR. zich soms uit in het Duits zonder dat GO. daar enige opmerking over maakte.

De rechtbank is van oordeel dat de wijze waarop GR. in haar orderbevestiging haar bevoegdheidsbeding heeft uitgedrukt, een gebruikelijke vorm is om aan te duiden dat voor beide partijen enkel de rechtbanken van Wenen bevoegd zijn. Door die orderbevestiging te ondertekenden heeft GO. zich ook verbonden tot het bevoegdheidsbeding ten gunste van de rechtbanken in Wenen.

Dergelijk bevoegdheidsbeding heeft voorrang boven eventuele bevoegdheidsbedingen op de facturen van GO. Er is immers geen bewijs dat er over de toepassing van die algemene

voorwaarden een akkoord bestond. Dat is in het bijzonder zo omdat GO. doorheen de samenwerking een veelheid aan bevoegdheidsbeding heeft laten circuleren die niet steeds dezelfde rechtbank aanwezen als deze vermeld in de diverse facturen.

Op basis van dit alles dient deze rechtbank te oordelen dat zij geen rechtsmacht heeft.

3. Toepasselijk recht

Rekening houdende met het gegeven dat deze rechtbank geen rechtsmacht heeft, kan zij ook niet oordelen over het toepasselijk recht.

4. rechtsplegingvergoeding

[...]

BESLISSING:

Om alle redenen die hierboven werden weergegeven.

Met naleving van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Rechtdoende op tegenspraak.

Na erover te hebben beraadslaagd, komt de rechtbank tot volgende beslissing:

- zij verklaart zich zonder rechtsmacht om te oordelen over de ingestelde vordering;
- zij veroordeelt S. F. D. T. G. F. tot de proceskosten, aan de zijde van G. H. GMBH begroot op 15.000,00 euro.

- zij veroordeelt de vennootschap naar Frans recht S. F. D. T. G. F. tot betaling van de rolrechten van 165,00 euro aan de FOD Financiën, na uitnodiging hiertoe;
- de voorlopige tenuitvoerlegging vloeit voort uit artikel 1397 Ger.W..

Deze beslissing is gewezen door de eerste kamer van de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen, samengesteld uit:

A. B., voorzitter van de kamer;

W. D., rechter in ondernemingszaken;

G. D. G., rechter in ondernemingszaken;

en uitgesproken in de openbare terechtzitting, op vierentwintig mei tweeduizend drieëntwintig door de voorzitter van de kamer, bijgestaan door B. V. A., griffier.